

vést... od Božího přiznání se k dítěti při křtu k uvědomělému přiznání se člověka k Božímu dětinství" (25). Kišš ovšem ví, že duchovní dospělost nelze ztotožnit s etickou doko-

nalostí (32nn). Je to otevřenost pro působení Ducha svatého, novozákonní TELEIOTÉS, dokonalost v Kristu.

pf

KRÁLOVSKÉ KNIHY

Jiří Prosecký, „Královské knihy“ staré Mezopotámie. Orientální ústav AVČR Praha 1995, 174 stran.

Jde o literárně kritický výklad a kvalifikovaný, pečlivý překlad akkadských textů, které popisují život a skutky starých králů. I když čerpají svou látku z historických událostí či se vztahují k historickým postavám, obsahují řadu legendárních rysů, a tak stojí na pomezí mezi historií a literaturou. Takových textů je sice zachováno více, ale autor knihy vybral jen dvě skupiny, a to ‚historické‘ eposy a fiktivní autobiografie. Látku rozdělil podle časové posloupnosti do pěti období: 1. Staroakkadská dynastie, především panovníci Sargon a Nárám-Sín (24.–23. st.), 2. Kassitští vládcové Babylónu (16.–12. st.), 3. Druhá dynastie z Isinu, zejména Nebukadnezar I. a příběh o návratu sochy Marduka z elamského zajetí (12. st.), 4. Vládcové Asýrie (14.–7. st.), 5. Chaldejští vládcové Babylónu (7.–6. st.). Ve velmi instruktivním Úvodu se vysvětluje ráz a význam přeložených textů. První díl knihy, pět prvních kapitol, rozdělených

podle uvedené časové posloupnosti, probírá poměrně podrobně jednotlivé texty, jejich edice, obsah, ráz i otázky interpretační. Druhá část knihy předkládá 33 různě dlouhých akkadských textů v českém překladu. Většina z nich je mimo úzký okruh klínopisců poměrně neznáma, kniha je tedy významný kulturní počin. Jen o některých textech, zde však většinou poprvé uveřejněných v úplném a autentickém znění, už proskočily dříve zprávy; např. o legendě o narození Sargonově nebo o hanopisu Mardukových kněží na krále Nabonida. Zajímavé jsou všechny, u řady z nich však jde jen o nepřilíši dlouhé fragmenty, které je třeba doplňovat, má-li text mít smysl. V závěru knihy je rozsáhlá bibliografie (přes 200 citovaných prací), velmi užitečný rejstřík vlastních jmen a obsah.

Význam této knihy je podle recenzenta dvojitý: Předně nás jako málo jiných českých publikací autentickým způsobem uvádí do světa

staré Mezopotámie, přibližuje nám to, čím tehdejší lidé žili, oč usilovali, čeho si cenili. To je důležité. Ale kniha má ještě druhý, speciální význam: Protože předkládá texty sice s historickým jádrem, ale legendárně zpracované, tedy na pomezí historie a mytologie, umožňuje sledovat na konkrétních příkladech, jak historické jádro na sebe časem na-

baluje mytické motivy a látky, a naopak jak mytologie prorůstá do historie, překrývá ji a upravuje text tak, že jeho funkce informativně historická ustupuje do pozadí a do popředí se dostává aktuálně pedagogické oslovení přítomnosti. Je tu řada styčných bodů i s biblickým podáním. Přemýšlivému čtenáři srdečně doporučuji!

Jan Heller

ÚDĚL A ÚTĚCHA

Výbor uspořádala, latinské texty přeložila a výkladem opatřila Jana Nechutová, vydalo nakladatelství EMAN, Heršpice 1995, 158 stran.

Lidský úděl je od narození předznamenán smrtí. Vytěšňujeme ji ze svého vědomí a zároveň se jí vzrušujeme. Do té chvíle, než se nás dotkne osobně.

Pro ty, kdo by raději volili nebytí, než ztrátu milované bytosti, jsou určeny útěchy (konsolace). Tvoří svébytný literární žánr, monotematický a přece velmi rozmanitý, provázející lidské dějiny od antiky do skonávajícího 20. století. Dodnes se vyrovnáváme se smrtí buď po vzoru stoiků a epikurejců antiky, nebo „transcendencí“ křesťanskou či jinak „náboženskou“.

Lépe než mnohomluvné historicko-psychologické analýzy fenoménu „smrti“ v různých etapách dějin může vnímavému čtenáři posloužit výtečná antologie „útěch“ Jany Nechutové. Přináší reprezentativní vý-

běr útěšných básní a próz antických, raně křesťanských a středověkých, tíhnoucích už k dramatickému novověku. Všechny texty jsou poprvé přeloženy z latiny do krásné češtiny.

Komentovaná antologie útěšných spisů Jany Nechutové se podstatně liší od podobných výběrů učebnicových. Není účelově poučná, spíše moudře služebná. Vyniká mistrovstvím překladatelským i vykladačským v širokých dějinných souvislostech.

Antiku představuje v trvajícím protikladu vášnivé životnosti a trpěného (či filosoficky dobře zváženého) poddání se údělu (nebo vítězství ducha nad tělem a duševní trýzní). Od antiky dodnes žijí lidé, kteří sílu k zvládnutí nelehkého údělu (bytí) „s koncem, jež odročit nelze“ čerpají z vlastních zdrojů, a ti, kdo ji